

AKCIJA TESTIRANJA NA HIV U LGBT CENTRU ZAGREB (MSM) TIJEKOM EUROPSKOG TJEDNA TESTIRANJA NA HIV 2014.

Tatjana Nemeth Blažić¹, Zoran Dominković², Mirjana Lana Kosanović Ličina³, Vesna Višekruna Vučina¹, Lana Kasumović¹, Jasmina Pavličić¹

¹Hrvatski zavod za javno zdravstvo, Zagreb, ²Udruga Iskorak, Zagreb, ³Nastavni zavod za javno zdravstvo „Dr. Andrija Štampar“, Zagreb

Prikazana je organizacija i rezultati akcije testiranja na HIV muškaraca koji imaju spolne odnose s muškarcima (MSM) te karakteristike osoba obuhvaćene savjetovanjem i testiranjem brzim testovima na HIV tijekom Europskog tjedna testiranja na HIV 2014. (21.11. – 28.11.2014.) u LGBT centru Zagreb. Cilj rada je promicanje testiranja u zajednici i unapređenje i jačanje aktivnosti ranog otkrivanja i smanjenja širenja zaraze HIV-om usmjerenih na ciljnu skupinu s povećanim rizikom. Analizirani su podaci organizacije akcije i anonimnih anketa dobiveni tijekom provođenja savjetovanja i testiranja na HIV, koje su dijelom popunjavale testirane osobe same, a dijelom savjetnici-liječnici (demografski podaci o testiranim osobama, ponašanjima i aktivnostima koji povećavaju rizik od zaraze HIV-om, povijest testiranja i rezultati testiranja na HIV). Savjetovanjem i testiranjem na HIV obuhvaćeno je 225 osoba, prosječne dobi 28 godina (raspon od 16-61). Najzastupljenija je bila skupina osoba starosti od 16-24 godina (41%). Udio pripadnika MSM skupine bio je (78%) - (67% isključivo MSM, 11% biseksualne orijentacije). Kod 7 (2,2%) osoba (5 nakon isključenja ranije pozitivnih) utvrđen je reaktivni (preliminarno pozitivan) rezultat testa te su upućeni na medicinsku skrb u Kliniku za infektivne bolesti u Zagrebu. Sve osobe s reaktivnim nalazima bile su iz populacije MSM (homo/biseksualni) i većina je imala više od 30 godina. Udio reaktivnih među MSM iznosio je 3%, što je unutar procjena prevalencije HIV-a kod MSM u Hrvatskoj (između 2,8% i 4,5%).

Savjetovanje i testiranje na HIV u zajednici

Promocija akcije: dijeljenje kupona, oglašavanje plakatima na lokacijama okupljanja MSM populacije i online (web stranice, mobilne aplikacije)

Aktivnosti tijekom tjedna testiranja 2014.: savjetovanje i testiranje na HIV (od 16.30 do 22.30h, prvi petak i subotu do 01.00h) paralelno uz tematske edukativno informativne događaje, edukacija i informiranje, dijeljenje edukativno informativnih materijala, kondoma. Savjetnici liječnici i zdravstveni djelatnici posebno educirani za savjetovanje i testiranje na HIV: Vesna Višekruna Vučina, Lana Kasumović, Hrvoje Vinter, Vanja Nikić, Senad Handanagić.

Broj testiranih na HIV u tjednu testiranja 2014.

Dan	Broj testiranih
Petak, 21.11.	33
Subota, 22.11.	37
Nedjelja, 23.11.	16
Ponedjeljak, 24.11.	20
Utorak, 25.11.	19
Srijeda, 26.11.	32
Četvrtak, 27.11.	32
Petak, 28.11.	36
UKUPNO	225
REAKTIVNIH	5

Broj testiranih na HIV u LGBT centru u 2014.godini*

Mjeseci	Broj korisnika
Siječanj	14
Veljača	19
Ožujak	40
Travanj	23
Svibanj	21
Lipanj	13
Srpanj	11
Kolovoz	0
Rujan	28
Listopad	32
Studen	250
Prosinac	31
UKUPNO	482
REAKTIVNIH	9

* Nakon pilot projekta provedenog od 22.11.2012. do 31.1.2013., dobrovoljna savjetovanja i testiranja na HIV u zajednici u suradnji HZJZ-a i udruge Iskorak kontinuirano se provode od kraja 2013. g. u LGBT centru u Zagrebu dva puta na tjedan. Od kraja 2012. g. do kraja 2014. g. uslugu savjetovanja i testiranja na HIV u zajednici (brzim testovima iz krvi, iznimno iz oralne tekućine) primilo je ukupno 580 korisnika, a kod 12 osoba (2,1%) utvrđen je reaktivni nalaz te su one upućene na medicinsku skrb u Kliniku za infektivne bolesti „Dr. Fran Mihaljević“.

Epidemiološke značajke osoba testiranih na HIV u Europskom tjednu testiranja na HIV 2014 (N= 225)

	N (%)
Spol	
Muški	283 (81,3)
Ženski	41 (18,2)
Trans	1 (0,4)
Dob*	
16-24	92 (41,1)
25-30	57 (25,5)
31-40	52 (23,2)
40+	23 (10,3)
Udio MSM	171 (77,8)
Seksualni odnosi:	
Muškarac s muškarcima	148 (67,3)
Muškarac s ženama	9 (4,1)
Muškaraca s oboje	23 (10,5)
Žena s muškarcima	31 (14,1)
Žena s ženama	4 (1,8)
Žena s oboje	5 (2,3)
Broj partnera u zadnjih 12 mjeseci**	
0	9 (4,1)
1	61 (27,9)
2-4	82 (37,4)
5-9	39 (17,8)
10+	28 (12,8)
Nezaštićeni spolni odnos (analni, vaginalni) u zadnjih 12 mjeseci	145 (64,4)
Injektiranje droge ikada	12 (5,4)
Poznat HIV status partnera/ica	
Da, svih	60 (27,2)
Da, nekih	71 (32,1)
Ne, nismo razgovarali/nisu se testirali	90 (40,7)
Dijagnosticirana spolno prenosiva bolest ikada	33 (14,7)
Testirao/la se na HIV	
U zadnjih 6mj	34 (15,1)
U zadnjih 6-12mj	40 (17,8)
Prije više od 12 mj	66 (29,3)
Nikada do sada	85 (37,8)
Mjesto zadnjeg testiranja	
LGBT Centar Zagreb	32 (23,5)
Klinika za infektivne bolesti	48 (35,3)
HZJZ	24 (17,7)
HUHV Checkpoint	15 (11,0)
Drugo	17 (12,5)
Rezultat testiranja na HIV***	
Negativan	218 (96,9)
Reaktivan	7 (3,1)
Reaktivan nakon isključenja ranije pozitivnih	5 (2,2)

* median=26, prosjek=28,4, raspon= 16-61;

** median=3, prosjek=4,3, raspon=0-50

*** Brzi test na HIV: INSTI™ HIV-1/HIV-2 Rapid Antibody Test, proizvođač: bioLytical Laboratories - rezultat u 60 sekundi (donacija AIDS Healthcare Foundation)



LGBT centar Zagreb, Petrinjska 27, u kojem je u suradnji Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo i udruge Iskorak provedena akcija testiranja na HIV tijekom Europskog tjedna testiranja na HIV 2014.



Kuponi (vaučeri) za besplatan test u 60 sekundi, piće, kondome i lubrikante dijeljeni su na 8 različitih lokacija u Zagrebu gdje se MSM osobe okupljaju uključujući mogućnost online preuzimanja istih.

Zaključak

Važno je pojačati preventivne aktivnosti usmjerene na skupinu muškaraca koji imaju spolne odnose s muškarcima (MSM), obzirom da u Hrvatskoj dominira homoseksualni put prijenosa HIV infekcije (od svih prijava HIV/AIDS-a 59% su MSM, 80% novodijagnosticiranih među MSM i ovaj udio pokazuje trend porasta). Ciljane akcije testiranja na HIV, uz dobru prihvaćenost ciljane grupe i povezanost sa skrbi, mogu doprinijeti ostalim aktivnostima ranog otkrivanja i liječenja infekcije, te promicanja usvajanja protektivnih ponašanja i redovitih testiranja s ciljem smanjenje širenja zaraze u zajednici. Također, ovo je primjer dobrog modela suradnje/partnerstva zdravstvenog sustava s organizacijom civilnog društva u provedbi preventivnih aktivnosti.